

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

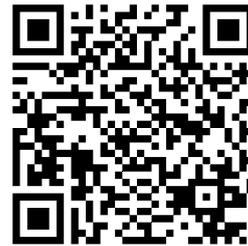
Державний обліковий номер: 0826U000184

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-01-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харламенков Микола Миколайович

2. Mykola M. Kharlamenkov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 033

Назва наукової спеціальності: Філософія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 033 Філософія

Дата захисту: 10-02-2026

Спеціальність за освітою: Політологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11616

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 02.11.21.03, 02.15, 02.15.61

Тема дисертації:

1. Християнська генеза англосаксонської ліберальної традиції
2. The Christian Genesis of the Anglo-Saxon Liberal Tradition

Реферат:

1. Харламенков Микола Миколайович. Християнська генеза англосаксонської ліберальної традиції. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 033 – Філософія (освітньо-наукова програма Філософія), галузь знань 03 – Гуманітарні науки. – Національний університет «Острозька академія». Міністерство освіти і науки України, Острог, 2025. Дисертація присвячена комплексному історико-філософському аналізу християнських витоків англосаксонської ліберальної традиції та встановленню релігійних впливів на формування ключових ліберальних концептів. Актуальність тематики зумовлена тим, що лібералізм – не гомогенна ідеологія, зокрема, у ставленні до християнської релігії. Однак у сучасному політичному дискурсі на Заході, а також у значній частині наукових досліджень секуляризм розглядаються як невід’ємна складова лібералізму, хоча насправді це притаманно лише частині ліберальної традиції. У зв’язку з цим постає потреба в більшій кількості досліджень, які б унаочнювали та поглиблювали розуміння релігійних передумов ліберальної ідеології шляхом реконструкції первісної традиції лібералізму, історично тісно пов’язаної з християнською

політичною думкою. Наукова новизна полягає у подоланні поняттєвої невизначеності довкола терміна «лібералізм» шляхом застосування класифікації ліберальних традицій Ф. Гаєка, що стало базовим теоретико-методологічним орієнтиром для аналізу релігійних засад лібералізму, оскільки спрямовувало дослідження до англосаксонської традиції, яка, на переконання самого Гаєка, є узгодженою з християнським світоглядом. Тому це перше цілісне дослідження християнських засад саме англосаксонського лібералізму. Уперше системно реконструйовано комплекс засадничих християнських ідей у теоріях англосаксонських авторів від XVII до XX ст.; встановлено зв'язок між протестантськими тираноборчими з трактатами й ліберальними концептами індивідуальної свободи та обмеженого врядування; обґрунтовано, що концепція сумління видатного ліберального теоретика лорда Актона є алюзією на християнське вчення про істину і свободу (Ів. 8:32) і є головною латентною причиною формування англосаксонського лібералізму; досліджено вплив християнської релігії на формування ключових концептів лібералізму. Уточнено розуміння шляхів еволюційного проникнення католицького та кальвіністського соціального вчення до ліберальної теорії. Теоретичне значення дослідження полягає у формуванні цілісної концепції християнської складової англосаксонського лібералізму та в урівноваженні секулярної інтерпретації лібералізму, що домінує в сучасному дискурсі. Практичне значення результатів полягає в можливості їх використання для подальшого аналізу ідейних засад сучасних політичних доктрин, розроблення навчальних курсів з історії політичних учень, а також для осмислення ціннісних основ української політичної культури в контексті її західного цивілізаційного вибору.

2. Kharlamenkov Mykola Mykolaiovych. The Christian Genesis of the Anglo-Saxon Liberal Tradition. – A qualification scholarly work presented as a manuscript. A dissertation submitted for the degree of Doctor of Philosophy in Specialty 033 – Philosophy (Educational and Research Program “Philosophy”), Field of Knowledge 03 – Humanities. – National University “Ostroh Academy”. Ministry of Education and Science of Ukraine, Ostroh, 2025. The dissertation is devoted to a comprehensive socio-philosophical analysis of the Christian origins of the Anglo-Saxon liberal tradition and to establishing the religious influences on the formation of key liberal concepts. The relevance of the topic stems from the fact that liberalism is not a homogeneous ideology, particularly in its attitude toward the Christian religion. However, in contemporary Western political discourse, as well as in a significant portion of scholarly research, secularism is treated as an inherent component of liberalism, although in reality this characterizes only a part of the liberal tradition. In this regard, there is a need for more studies that would clarify and deepen the understanding of the religious preconditions of liberal ideology by reconstructing the original liberal tradition, which was historically closely connected with Christian political thought. The scientific novelty lies in overcoming the conceptual ambiguity surrounding the term “liberalism” through the application of F. Hayek’s classification of liberal traditions, which became a fundamental theoretical and methodological framework for analyzing the religious foundations of liberalism, as it directed the research toward the Anglo-Saxon tradition—a tradition that, according to Hayek himself, is compatible with the Christian worldview. Therefore, this is the first comprehensive study of the Christian foundations of precisely the Anglo-Saxon form of liberalism. For the first time, a systematic reconstruction has been carried out of the set of foundational Christian ideas found in the theories of Anglo-Saxon authors from the seventeenth to the twentieth century; the connection has been established between Protestant anti-tyrannical treatises and liberal concepts of individual liberty and limited government; it has been substantiated that the concept of conscience in the work of the eminent liberal theorist Lord Acton is an allusion to the Christian doctrine of truth and freedom (John 8:32) and constitutes the main latent cause underlying the formation of Anglo-Saxon liberalism; the influence of the Christian religion on the development of key liberal concepts has been investigated. The understanding of the evolutionary pathways through which Catholic and Calvinist social teaching penetrated liberal theory has been refined. The theoretical significance of the study lies in the development of a coherent concept of the Christian component of Anglo-Saxon liberalism and in balancing the secular interpretation of liberalism that dominates contemporary discourse. The practical significance of the results consists in their applicability for further analysis of the ideological foundations of modern political doctrines, for the development of academic courses on the history of political thought, and for understanding the value foundations of Ukrainian political culture within the context of its Western civilizational

orientation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Харламенков М. Правда як релігійна детермінанта свободи в ліберальній теорії Лорда Актона. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філософія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2025. № 28. С. 68–76.
- Харламенков М., Шевчук Д. Християнське та секулярне розуміння індивідуалізму в ліберальній політичній думці. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філософія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2024. № 26. С. 23–31.
- Харламенков М. Різновиди ліберальної традиції відповідно до класифікації Фрідріха Гаєка. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філософія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2023. № 24. С. 48–54.
- Харламенков М. Християнська генеза лібералізму: від соціального вчення кальвінізму до Джона Лока. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філософія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2023. № 25. С. 63–69.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: № 0121U109151

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевчук Дмитро Михайлович
2. Dmytro M. Shevchuk

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000- 0001-5609-260

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57194796463; Web of Science Researcher ID: AAD-4431-2020; <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&authuser=1&user=g1SONGYAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковтун Наталія Михайлівна
2. Kovtun Nataliia M.

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойченко Михайло Іванович
2. Mykhailo I. Boichenko

Кваліфікація: д.філос.н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1404-180X

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=2UBti_MAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубняк Златислав Олександрович

2. Zlatyslav O. Dubniak

Кваліфікація: д.філософ, доц., 033

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кралюк Петро Михайлович

2. Petro M. Kraliuk

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1741-1079

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Петрушкевич Марія Стефанівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Петрушкевич Марія Стефанівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кривицька Ольга Романівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна